

Nadace
Ivana Dejmala
pro ochranu přírody

ZVÝŠENÍ DRUHOVÉ ROZMANITOSTI LESŮ NA LIBERECKU 2025

Nadace Ivana Dejmala pro ochranu přírody

sídlo: Vaňurova 465/20, 460 07 Liberec 3 | kancelář: Matoušova 453/21, 460 01 Liberec 3
IČ: 467 460 30

zastoupená Mgr. Ondřejem Petrovským, ředitelem

tel: 605 701 503 | email: info@nadaceivanadejmala.cz | web: www.nadaceivanadejmala.cz

bankovní spojení: 346 35 88/0300

BŘEZEN 2025

POPIS PROBLEMATIKY

Jedním ze základních problémů ochrany přírody a krajiny v České republice zůstává pokles biodiverzity na úrovni druhů, ekosystémů a s tím související narušená ekologická stabilita. Snížení rozmanitosti a početnosti původních druhů je důsledkem devastace krajiny a přírodních zdrojů našeho území v posledních desetiletích.

Nevhodný způsob hospodaření a znečišťování životního prostředí se odrazil i na stavu našich lesů. Celkově byly lesy a lesní půdy ve střední Evropě postiženy dlouholetým a intenzivním působením imisí a kyselých dešťů. Tyto negativní dopady průmyslových vlivů byly v našich podmínkách umocněny systémem obhospodařování lesů, který byl dlouhodobě zaměřen na jednostrannou podporu dřevoprodukční funkce. Důsledkem jsou dnešní převážně věkově i druhově monokulturní smrkové lesní porosty s výrazně sníženou odolností proti nepříznivým vlivům. Aktuálně také na řadě míst napadené kůrovcovou kalamitou.

HISTORIE PROJEKTU A CO JSME JIŽ DOKÁZALI

Po dlouhém období pěstování stejnověkových monokulturních lesních porostů za významného použití holosečného způsobu obhospodařování dochází v posledních letech v rámci České republiky k opětovnému návratu využívání šetrnějších způsobů hospodaření v lesích. Již od vzniku naší nadace podporujeme druhově rozmanité lesní porosty, které jsou nezbytné pro dlouhodobě stabilnější a přirozenější lesy, které zároveň zvyšují retenci vody v krajině. V počátcích se jednalo o programy zaměřené vyloženě na záchranu původního genofondu přímo v Jizerských horách, které byly postiženy významnou ekologickou katastrofou. Ta vedla k odlesnění více než 100 km² náhorních plošin. V současné době je situace již mnohem lepší, ale stav se vrací k normálu velice pomalu. V posledních letech intenzivně cílíme k vyšší druhové i věkové biodiverzitě lesa a tuto snahu přenášíme do lesů na Liberecku. Spojili jsme se s odborným lesním hospodářem Ing. Janem Dudou, který se stará o obecní, církevní i soukromé lesy v okolí Liberce a hospodaří v nich nepasečným způsobem v souladu se zásadami Pro Silva Bohemica, které preferují přírodě blízké hospodaření v lesích, tedy co možná největší využití přírodních procesů za účelem lepšího a trvalejšího hospodářského výsledku. Jedním z cílů je vnášet do porostů vyšší zastoupení jedlí a listnatých stromů. I díky příspěvkům našich dárců se za posledních jedenáct let podařilo v Jizerských horách a na Liberecku vysázet 435 993 sazenic převážně buků, dubů nebo jedlí, na které naše nadace přispěla částkou téměř 10 miliónu korun. V naší snaze budeme pokračovat i v letošním roce.

CO JE CÍLEM PROJEKTU

Dlouhodobé zkušenosti lesních hospodářů, které byly podtrženy vývojem posledních let ukazují, že pouze druhově a věkově rozmanitý les může odolávat nepříznivým podmínkám, které v současné době graduji. Jedná se o dlouhodobá suchá období a s nimi související aktuální kůrovcová kalamita. Zdravý a přirozený les by si s takovými vlivy dokázal poradit mnohem lépe a nedocházelo by ke vzniku tak rozsáhlých holin. Sázíme na změnu způsobu hospodaření v lesích a to přechodem na podrostní, výběrný způsob, který bude mít v podmínkách vybraných lesích nejširší využití a to zejména v částech lesních porostů, kde výrazně převažují ekologické a environmentální funkce nad funkcí produkční. Nízké a nerovnoměrné zastoupení listnatých dřevin a jedle si žádá jejich umělé zavádění. Je nezbytné důsledně využívat možnosti řízené přirozené obnovy všude tam, kde jsou pro tento postup a očekávané pozitivní výsledky vhodné předpoklady. K realizaci našeho záměru a k dosažení tohoto cíle slouží i náš projekt zvýšení stability lesních porostů na Liberecku. Jedná se o nekomerční projekt realizovaný převážně v obecních lesích. Naším cílem je dosažení stability, trvalosti a vyváženosti plnění všech funkcí lesa. Předpokladem pro jeho dosažení a udržení je respekt k lesu jako ekosystému se složitými vazbami.

České lesy, ty na Liberecku nevyjímaje, mají již dlouhodobě přemnožené stavy spárkaté zvěře, která způsobuje významné škody na nových výsadbách. Tím je prakticky znemožněna přirozená obnova lesa. Bez kvalitní ochrany vysázených sazenic by neměly dlouhodobou perspektivu. Snižování stavu zvěře na únosnou úroveň se příliš neděje a proto je potřebné budovat oplocenky a sazenice ochraňovat nátěry repelenty.

LOKALIZACE PROJEKTU

Zájmové lokality projektu zvýšení stability lesních porostů na Liberecku jsou převážně součástí obecních pozemků určených k plnění funkcí lesa. Některá stanoviště výsadeb se nacházejí i přímo v CHKO Jizerské hory.

Vlastník/ Katastrální území	Druh sazenic	Počet sazenic na lokality (ks)	Ochrana sazenic IO = individuální ochrana	Zaujatá výměra v projektu (ha)
Město Hodkovice nad Mohelkou	Jedle bělokorá	1 950	572 m oplocení	0,50
	Dub letní	250	126 m oplocení	0,10
	Javor klen	2 290	896 m oplocení	0,98
	Borovice	1 050	266 m oplocení	0,20
	oprava pův. opl. náhrada IO		540 m oplocení 30 ks IO	0,74
Město Rychnov u Jablonce nad Nisou	Buk lesní	4 000		0,40
	Jedle bělokorá	1 450	170 m oplocení	0,30
	Modřín opadavý	800		0,13
	Hloh	140		
	Šípek	1 000		
	Trnka	210		
	likvidace pův. opl. náhrada IO		40 ks IO	
Obec Rádlo	oprava pův. opl.		100 m oplocení	0,04
Obec Jeřmanice	Buk lesní	100		0,05
	Jedle bělokorá	200	80 m oplocení	0,04
Obec Dlouhý Most	oprava pův. opl.		120 m oplocení	0,08
Obec Šimonovice	Jedle bělokorá	150		0,04
	oprava pův. opl.		330 m oplocení	
	likvidace pův. opl.		-80 m oplocení	0,05
	náhrada IO		30 ks IO	
Obec Bílý Kostel nad Nisou	Buk lesní	500		0,05
	Jedle bělokorá	200	80 m oplocení	0,04
	oprava pův. opl.		290 m oplocení	
Město Hrádek nad Nisou	Buk lesní	8 500		0,75
	Jedle bělokorá	350		0,06
	Dub letní	1 000		0,10
	Javor klen	200		0,05
	Modřín opadavý	100		0,04
	oprava pův. opl.		648 m oplocení	
	likvidace pův. opl.		-865 m oplocení	
Obec Rynoltice	Buk lesní	2 000		0,20
	oprava pův. opl.		240 m oplocení	
Jan Konrád - Líšný	Buk lesní	2 000		0,20
	Jedle bělokorá	500		0,10
	Dub letní	1 000		0,10
	Modřín opadavý	200		0,05
Martina Šnajdrová – Žibřidice	Buk lesní	3 000		0,20
	Modřín opadavý	500		0,05
	likvidace pův. opl.		-220 m oplocení	
	náhrada IO		120 ks IO	
Václav Škoda – Minkovice	Buk lesní	1 400	190 m oplocení	0,14
	Jedle bělokorá	500	250 m oplocení	0,08
	Dub letní	1 000	110 m oplocení	0,10
Obec Oldřichov v Hájích	Jedle bělokorá	900	300 m oplocení	0,18
	oprava pův. opl.		130 m oplocení	
Karel Kaufmann - Zdislava	Buk lesní	2 000		0,20
	Jedle bělokorá	1 500	570 m oplocení	0,35
	Dub letní	400	200 m oplocení	0,10
	Modřín opadavý	50		0,02
ŘK farnost Chrastava	Buk lesní	1 800		0,30
	Modřín opadavý	1 800		0,08
ŘK farnost Nová Ves	Buk lesní	1 500		0,12
	Modřín opadavý	300		0,03
Celkem		46 790	stavba: 6 398 m likvidace: 1 165 m IO: 220 ks	7,34

OBEČNÉ POŽADAVKY NA KVALITU SAZENIC

Jedním z nejvýznamnějších faktorů ovlivňujících úspěšnost výsadeb je kvalita použitého sadebního materiálu, který vždy podmiňuje úspěšnost následujícího vývoje lesního porostu. Jedině přísným dodržováním předepsané kvality zabráníme neúměrným ztrátám při obnově lesních porostů a zajistíme tak předpoklad pro budoucí naplnění všech požadovaných funkcí lesa včetně zajištění odolnosti a stability zakládaných lesních porostů. Využity budou sazenice krytokořenné – tzv. rašelino-celulózoové kelímky (RCK), které jsou pro plánovanou podzimní výsadbu vhodné.

PŘEHLED MNOŽSTVÍ A TYPŮ SAZENIC

Sazenice (krytokořenná)	Počet (ks)	Cena za kus s DPH	Celkem s DPH
Buk lesní (36–50 cm)	28 000	17,50 Kč	490 000 Kč
Jedle bělokorá (26–35 cm)	7 700	23,50 Kč	180 950 Kč
Dub letní (36–50 cm)	3 650	17,50 Kč	63 875 Kč
Javor klen (36–50 cm)	2 490	17,50 Kč	43 575 Kč
Modřín opadavý (50+ cm)	2 550	18,00 Kč	45 900 Kč
Borovice	1 050	12,50 Kč	13 125 Kč
Šípek	1 000	40,00 Kč	40 000 Kč
Trnka	210	40,00 Kč	8 400 Kč
Hloh	140	40,00 Kč	5 600 Kč
Celkem sazenice	46 790		891 425 Kč

SOUHRNNÝ ROZPOČET PROJEKTU

Položka	Množství	Cena
Sazenice stromů – nákup sadebního materiálu	46 790 ks	891 425 Kč
Náklady na výsadby – práce (8,50 Kč á kus)	46 790 ks	397 715 Kč
Výstavba oplocenek pro jedle a duby (170 Kč á metr)	4 270 m	725 900 Kč
Vylepšení stávajících oplocenek – použití kovových sloupků (130 Kč á metr; 80 m á 105 Kč)	1 938 m	249 940 Kč
Likvidace dožilých oplocenek (30,25 Kč á metr; 250 m á 42,35 Kč)	1 355 m	44 014 Kč
Individuální ochrany sazenic (72,60 Kč á kus; 30 ks á 213 Kč)	220 ks	20 184 Kč
Celkové náklady včetně DPH		2 329 178 Kč

PRŮBĚH PROJEKTU

Proběhlo vytipování pozemků pro výsadby a volba vhodných druhů dřevin, během jara budou tyto sazenice objednány a dle potřeby budou vyzvednuty ze školek. Během léta a brzkého podzimu proběhne výstavba oplocenek a opravy některých starších, které již potřebují renovaci. Ty pak budou chránit jedle před okusem pupenů a větví ale i ohryzem kůry a vytloukáním. Následně budou sazenice pod odborným dohledem dle klimatických podmínek vysazovány během podzimu letošního roku a v dalších letech bude probíhat následná péče např. i formou ožínání, nátěry repelenty (u buků a modřínů) či opravou oplocenek (u jedlí a dubů). V letošním roce budou dříve vysázené porosty doplňovány o další druhy dřevin v menších hloučcích, které budou před zvěří ochráněny individuálními ochranami neb oplocenky by v těchto menších ploškách nedávaly smysl. Následnou péči a udržitelnost projektu zajistí realizátor projektu odborný lesní hospodář Ing. Jan Duda ve spolupráci s obcemi i soukromíky, na jejichž pozemcích se bude projekt provádět. Na výměnu sloupů některých oplocenek, které budou nahrazeny opakovaně použitelnými kovovými sloupy, v letošním roce také přispějeme. Všichni majitelé lesa se zároveň zavazují, že budou ve svých lesích hospodařit nepasečným způsobem dlouhodobě.

O CO ŽÁDÁME

Realizace celého projektu je závislá na finančních prostředcích, které se nám podaří získat od našich dárců. Dovolte mi tedy se na Vaši společnost obrátit s žádostí o podporu výsadby druhově rozmanitých lesů na Liberecku. Celkový rozpočet projektu činí v letošním roce 2 329 178,- Kč, z čehož naše nadace uhradí nákup i výsadbu 46 790 sazenic a náklady na jejich ochranu před zvěří, dále pak opravu některých starších oplocenek a výměnu sloupů za opakovaně použitelné kovové. Byli bychom Vám a Vaší společnosti velice vděční, pokud byste nám s financováním projektu pomohli. Realizace probíhá již od roku 2015 a letos navazuje na předchozí úspěšný průběh, během kterého bylo vysázeno již přes 435 tisíc sazenic. S žádostí o dar se obrácíme na vícero subjektů a věříme, že se nám na realizaci projektu podaří nezbytné finance sehnat. Samotní vlastníci lesa se budou v příštích letech spolupodílet nad rámec předloženého rozpočtu úhradou následné péče a zajistí tak dlouhodobou udržitelnost projektu. Prostředky na část financování máme připravené i ve vlastním rozpočtu.

CO MŮŽEME NABÍDNOUT

Rozhodnete-li se nás podpořit, nabízíme Vám prostor pro Vaše logo v benefičním kalendáři Zaostřeno na Jizerky, který má již dlouhodobou tradici a u veřejnosti je velice oblíbený. Dále bude Vaše společnost uvedena i ve výroční zprávě a na našich internetových stránkách. A to vše ve spojení s projektem, který bude pomáhat posilovat druhovou rozmanitost lesa, jenž je nezbytná pro jeho dlouhodobou, přirozenou a zdravou budoucnost.

O NADACI

Nadace Ivana Dejmala pro ochranu přírody vznikla v roce 1993 a od té doby jsme podpořili stovky projektů celkovou částkou přesahující 37 milionů korun. Začínali jsme jako nadace zaměřená na záchranu a obnovu Jizerských hor, které byly poničeny ekologickou katastrofou. Více než 100 km² odlesněných náhorních plošin je naštěstí již minulostí a vrcholky hor se nyní zelenají. Naše činnost se tak rozšířila nejen geograficky ale i tematicky. V posledních letech se primárně věnujeme projektům zaměřeným na nápravu vodního režimu v krajině, zvyšování biodiverzity či výsadbu druhově a věkově rozmanitých lesů. Rozvolněné toky potoků, dostatek tůní a funkční rašeliniště dokážou v době dešťů zasáknout ohromné množství vody a bránit tak bleskovým povodním. V době sucha ji zas postupně uvolňují pro místní faunu i flóru. Druhově rozmanité lesy jsou zase klíčem pro jejich zdravou, dlouhodobou a udržitelnou existenci i pro budoucí generace. Naší vizí je čisté, přirozené, druhově rozmanité přírodní a krajinné prostředí a společnost, která dodržuje principy trvale udržitelného života.

Více si však můžete o naší činnosti udělat představu ve videu, kde shrnujeme, co se nám v roce 2024 povedlo:

<https://youtu.be/2vBo2FLHfTY>

Ochraně přírody se budeme věnovat i nadále a budeme vděční, pokud nám s tím pomůžete. Počet obnovených tůní, vysázených stromů, zachráněných rašelinišť, opravených stezek či dětí, které prošly ekologickým vzděláváním, záleží na každém z nás. Budeme velice rádi, pokud svým darem naši snahu podpoříte.

ORIENTAČNÍ MAPA VÝSADEB

Legenda (množství sazenic dle lokality):

1. Hodkovice nad Mohelkou • 5 540 ks sazenic	6. Hrádek nad Nisou • 10 150 ks sazenic	11. Oldřichov v Hájích • 900 ks sazenic
2. Rychnov u Jablonce nad Nisou • 7 600 ks sazenic	7. Rynoltice • 2 000 ks sazenic	12. Zdislava • 3 950 ks sazenic
3. Jeřmanice • 300 ks sazenic	8. Vráť • 3 700 ks sazenic	13. Andělská Hora • 3 600 ks sazenic
4. Šimonovice • 150 ks sazenic	9. Žibřidice • 3 500 ks sazenic	14. Nová Ves u Chrastavy • 1 800 ks sazenic
5. Bílý Kostel nad Nisou • 700 ks sazenic	10. Bílá u Českého Dubu • 2 900 ks sazenic	

DETAILNĚJŠÍ MAPU VÝSADEB NALEZNETE ZDE:

<https://www.nadaceivanadejmala.cz/projekty/zvyseni-stability-lesnich-porostu-na-liberecku>

Naší vizí je čisté, přirozené, druhově rozmanité přírodní a krajinné prostředí a společnost, která dodržuje principy trvale udržitelného života.

Pomozte nám zvýšit druhovou rozmanitost našich lesů.

Děkujeme!